

Besluitvorming – en AI.

Hoe denk jij over de invloed van technologie?

Hier een vragenlijst die je helpt om je eigen 'filosofische bril', de manier waarop je kijkt naar technologie, te herkennen. In de academische wereld noemen we dit ook wel je epistemologische positie (hoe jij denkt dat kennis en de wereld in elkaar zitten). Hieronder vind je een korte test met 6 stellingen. Per vraag kies je de uitspraak die het dichtst bij jouw gevoel ligt.

De Technologie-Typetest

1. Wat is de belangrijkste motor achter maatschappelijke verandering?

- A. Nieuwe uitvindingen die de koers van de geschiedenis bepalen.
- B. De sociale groepen en gebruikers die beslissen hoe een uitvinding wordt gebruikt.
- C. Het samenspel tussen mensen, regels, materialen en infrastructuur.

2. Is technologie "neutraal"?

- A. Ja, het is een instrument; het hangt erom hoe de mens het gebruikt.
- B. Nee, technologie bevat altijd de (vaak verborgen) waarden van de makers en de machthebbers.
- C. Nee, technologie heeft een eigen "wil" of uitnodiging (het dwingt een bepaalde actie af).

3. Hoe kijk je naar de invloed van AI op onze toekomst?

- A. Het is een onvermijdelijke fase in de menselijke evolutie; we moeten ons aanpassen.
- B. We moeten kritisch kijken naar wie de algoritmes traint en welke ongelijkheid ze versterken.
- C. Het verandert fundamenteel hoe wij de werkelijkheid waarnemen en ervaren.

4. Wat bepaalt of een nieuwe technologie (zoals de VR-bril) slaagt?

- A. Of de techniek superieur en efficiënt genoeg is.
- B. Of verschillende maatschappelijke groepen (gamers, chirurgen, scholen) er een zinvolle betekenis aan geven.
- C. Of er een stabiel netwerk wordt gebouwd van kabels, software, betaalbare prijzen en enthousiaste gebruikers.

5. Als je een apparaat analyseert, waar kijk je dan naar?

- A. Naar de grote historische impact op de mensheid.
- B. Naar de manier waarop het de gebruiker beïnvloedt of "verleidt" tot bepaald gedrag.
- C. Naar de politieke en economische belangen die achter het ontwerp zitten.

6. Wat is de rol van de mens ten opzichte van techniek?

- A. We zijn grotendeels passagiers van de technologische vooruitgang.
- B. We zijn de vormgevers en moeten technologie democratiseren.
- C. We zijn onafscheidelijk verbonden met onze tools; we vormen samen één systeem.

De Uitslag (een eerste indicatie)

Turf je antwoorden en kijk welke stroming dominant is:

Meest A: De Determinist

Stroming: *Technologisch Determinisme*

Jij ziet technologie als een krachtige, bijna autonome stroom. Je bent geneigd te kijken naar de grote lijnen en hoe uitvindingen de maatschappij dwingen te veranderen.

Je focus ligt op efficiëntie, vooruitgang, impact.

Meest B: De Kritische Constructivist

Jij gelooft dat technologie mensenwerk is. Je bent alert op machtsmisbruik en ongelijkheid, en je vindt dat we als samenleving de regie moeten terugpakken op het ontwerp van tech.

Je focus ligt op macht, democratie, sociale groepen, waarden.

Meest C: De Relatiedenker

Jij kijkt naar de interactie. Voor jou zijn mens en machine partners. Je vindt het interessant hoe een apparaat je gedrag stuurt of hoe een netwerk van dingen en mensen functioneert.

Je focus ligt netwerken, ervaring, dynamiek van mensen in de wereld.

Vraag

Vergelijk je uitslag een met je favoriete gadget (bijv. je smartphone).

- De **Determinist** kijkt naar hoe de smartphone de wereld veranderde.
- De **Kritische denker** kijkt naar de kinderarbeid in de mijnen of de verslavende algoritmes.
- De **Relatiedenker** kijkt naar hoe de telefoon aanvoelt als een verlengstuk van hun eigen hand.

Vond je dit interessant? Lees dan meer over wat kennis en kunde kan zijn op de webpagina <https://gripopjeorganisatie.com/kenkunde-start-met-overzicht/>